

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petiti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petiti vrst a Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Notranjepolitični prevrat v Rumuniji:

Razpust vseh političnih strank in ustanovitev nove enotne stranke narodnega edinstva

Nova stranka, ki bo pod vodstvom najuglednejših politikov in državnikov, naj združi vse nacionalne sile v državi ter zagotovi uspešno obrambo proti vsem razdiralnim silam na zunan in na znotraj

BUKAREŠTA, 16. dec. br. V Rumuniji je prišlo do dolgotrajnih pripravah do važnega notranje političnega preokreta. Po sinočnji dolgotrajni seji ministrskega sveta pod predsedstvom kralja Karola je bil danes objavljen dekret, s katerim je odrejen razpust vseh obstoječih političnih strank in ustanovitev nove stranke narodnega edinstva. V novi stranki naj se združijo najboljše nacionalne sile pod vodstvom zaslužnih in izkušenih narodnih voditeljev, da bi se na ta način strnile vse narodne sile in ustvarila močna nacionalna falanga, ki bo mogla odločiti vsem nevarnostim, ki groze državi od zunaj in znotraj.

Po objavljenem dekretu prenehajo z današnjim dnem obstojati vse dosedanje politične stranke. Pri bodočih volitvah bo mogla nastopiti samo nova stranka narodnega edinstva. Vse druge politične organizacije so proglašene za protizakonite in se bo širjenje njihovih idej strogo kaznovalo. Stranko narodnega edinstva bo vodilo 20 uglednih rumunskih politikov s sedanjim predsednikom vlade patriarhom Mironom Cristeom na čelu.

Kakor se doznava, so na ustanovitev nove enotne stranke pristali vsi voditelji političnih strank z edino izjemo Mania in Madiara, ki kot predstavnika narodno zaranistične stranke nista pristala na razpust svoje stranke. Prav tako se je protivil novi stranki vodja liberalne stranke Bratianu, ki pa se je naposled vdal, videč da so vse druge skupine za strnjeno nacionalno fronto. Vsi ostali politiki pa so pristali na razpust svojih skupin in na ustanovitev nove stranke. V političnih krogih pripisujejo izredno važnost dejstvu, da je vstopil v vodstvo nove stranke tudi Mihalake, eden izmed najuglednejših voditeljev narodno zaranistične stranke, ki uživa zaupanje najširših kmečkih množic.

Na sinočnji seji ministrskega sveta pod predsedstvom kralja Karola so bile določene najhitrejšie metode za izvedbo načrta o nacionalnem delu, zlasti glede kmečkega dela in dela čistih pravih Rumunov. Istočasno je bilo določeno, da se napram osebam, ki so podvržene reviziji državljanov pravic, uporabijo ukrepi v zaščito nacionalnega dela. V bodoče se bodo take osebe smatrale za tuje. Ravno tako je bilo sklenjeno, da se podpira izselitev Židov in bodo njihov odhod kar najbolj pospešili. Glede na revizionistično propagando v inozemstvu je ministrski svet sklenil zgraditi dve radijski postaji v Klužu in Temešvaru, ki bosta odgovarjali na propagando Budimpešte. Glede

sedanjega položaja opozarjajo v političnih krogih v Bukarešti, da Rumunija, ki je zemljepisno v bližini nekaterih držav, ki preživljajo zgodovinsko dobo, ne more gledati ravnodušno na stvari, ki se pripravljajo. Rumunija ne zahteva ničesar in ostaja popolnoma izven stremljenja, ki se pojavljajo od drugod. Istočasno pa je Rumunija sporočila vsem svoje kategorično stališče: ne zahteva ničesar od drugih, a ravno tako ne bo dovolila nikomur, da bi poskušal vzeti le eno samo ped rumunske zemlje. Sedanje meje Rumunije so za vsakega Rumuna večne. Rumunija ne bo nikdar igrala vloge plena, ki bi se ga hoteli deliti, pa tudi ne vloge predmeta razprav in pogajanj. Ne bo dovolila ničesar, kar bi se tikalo njene suverenosti ali integritete njenih meja.

S tem v zvezi je tudi potovanje člana kronskega sveta in bivšega predsednika vlade Vajde Voevode v Berlin. Zatrjujejo, da ima službeno pooblastilo, da službenim krogom Rajha pojasni stališče Rumunije. Vlada je sklenila, da v kratkem izda manifest, v katerem bodo Rumuni pozvani, da dokažejo svojo popolno solidarnost, zbirajoč se okrog kralja v korist države. Vladni proglas bo vseboval ekspozé o programu, ki ga bo vlada izvršila prihodnje leto. Pozvani bodo vsi politiki, ki so igrali kakršnokoli vlogo v političnih strankah v preteklosti, da sodelujejo pri upravljanju države ter bodo imenovani za državne funkcionarje po svoji sposobnosti. Na ta način pa vlada, da se ji bo posrečilo doseči pomirjenje, ki bo olajšalo končno konsolidacijo notranjega življenja v državi.

Delegacija političnih prijateljev g. Julija Maniu-a je v maršlatu dvora izročila spomenico Erdeljcev, ki so jo pripravljali že dalje časa. Spomenica navaja težak položaj Rumunov v Erdelju in zahteva izboljšanje razmer, v drugem delu pa kritizira novo ustavo.

Prepoved božičnih dreves

Berlin, 16. dec. e. Prepoved božičnih dreves v Rumuniji je zbudila v nemških krogih veliko pozornost. Splošno smatrajo, da je ta prepoved naperjena proti nemškim manjšinam v Rumuniji, ker je božično drevo simbolični nacionalni nemški običaj. »Der Angriff« in »Berliner Börsen-Zeitung« izražata svoje začudenje, da od te prepovedi niso bili izvzeti Nemci v Rumuniji, ki so rumunske oblasti prosili, da jim dovolijo, kakor druga leta, praznovati božič po starem nemškem običaju.

Senzacionalna aretacija v Bukarešti

BUKAREŠTA, 16. dec. e. Tu je bil aretiran univerzitetni profesor Henrik Ote-

telisanu, direktor meteorološkega zavoda, in sicer zaradi prepovedane politične akcije.

Zastopstvo Rumunije pri DN ukinjeno

BUKAREŠTA, 16. dec. e. Kakor poroča »Cuventul«, bo rumunsko diplomatsko predstavništvo v Društvu narodov v kratkem ukinjeno. Rumunski opolnomočeni

minister bo odpoklican. Rumunijo bo zastopalo v Ženevi diplomatsko predstavništvo v Bernu.

Voevod gre v Berlin

Budimpešta, 16. dec. AA. Stefani. Potrjujejo, da bo bivši predsednik rumunske vlade Vajda Voevod kmalu imenovan za rumunskega poslanika v Berlinu.

Odločnost Francije preseneča Rim

Odmev Bonnetovih izjav v italijanskem tisku

Rim, 16. decembra. AA. Havas: Odločno stališče francoskega tiska napram italijanskim zahtevam glede Tunisa, Korzike in Džibutija je izzvalo v Rimu nerazpoloženje in razočaranje. Fašistični krogi so pričakovali, da bo Francija branila svoje koristi z manjšo odločnostjo in edinstvo; glavni temelj tega naziranja pa je bila notranja neenotnost v Franciji. Tudi nedvoumne Bonnetove izjave pred parlamentarnim zunanjepolitičnim odborom niso ostale v Italiji brez učinka. Njegova izjava, da Francija nikdar ne bo odstopila niti pidi svojega ozemlja, se smatra v fašističnih krogih kot »vzmetljiva«, istočasno pa tudi kot »malo važna«.

»Tribuna« piše, da slabo pozna italijanski narod tisti, ki misli, da bi grožnja oboroženega konflikta lahko odvrnila Italijo od njenih zahtev, »ki bodo nazadnje vendarle uresničene«. Italija je že bila kos vsemu svetu, ki se je združil proti njej za časa abesinske vojne.

»Stampa« piše mirneje in pravi, da mora spomniti tla dvomnosti, s katero se igrajo nasprotniki Italije, namreč dvomnosti o nevarnosti kakšnega napada ali pa

dvomnosti o zahtevah, ki jih polagamo na srce pravici.

O stališču angleških konservativnih krogov pa piše italijanski tisk, da bo Anglija posredovala pri francoski vladi, naj zadosti italijanskim zahtevam v Tunisu.

London, 16. decembra. AA. Jutranji listi poudarjajo opozorilo, ki ga je francoski zunanji minister Bonnet naslovil na Italijo, kakor tudi na potrditev izjave, kakor je dal Delbos 4. decembra 1936. S to izjavo se obljublja Veliki Britaniji francoska pomoč za primer neizvzanega napada. Prav tako posvečajo listi veliko pozornost Chamberlainovi izjavi v zvezi s Tunisom. »News Chronicle« pravi, da so italijanske zahteve povezane med seboj in da so kolonialne zahteve tisti novci, s katerim hoče Italija pridobiti za generala Franca priznanje pravic vojvojuče se stranke. List pravi dobesedno: Nikakor se ne da ločiti špansko vprašanje od vprašanja Tunisa. Fašistična zmaga v Španiji bi spravila v veliko nevarnost francoske interese, enako pa bi ogrožala tudi naše interese, kajti ministrski predsednik je v torek povedal, da so interesi obeh narodov istovetni.

Bliža se hud mrzli val

Iz Sibirije se širi preko Poljske proti Srednji Evropi

PARIZ, 16. dec. e. Iz Moskve poročajo, da se je v severnem področju Urala pojavil nenavadno oster val arktičnega mraza, zaradi česar se je barometer dvignil na rekordno višino 800 mm. Val je povzročil nenavadno hud mraz in zabeležene so temperature do -40° C. Mrzli val se pomika proti poljski

vhodni meji, tako da je verjetno, da bo že v prihodnjih dneh zajel Srednjo Evropo.

BEograd, 16. dec. e. Po več dneh precej močne košave s suhim vremenom je danes v Beogradu prvič zapadel sneg. Sneg je precej južen in je po ulicah velika brozga.

Francoske priprave v Tunisu

Rim, 16. dec. e. Listi prinašajo občirna poročila o francoskih vojnih pripravah v Tunisu. Po teh informacijah sta v Bizerti koncentrirani dve eskadri križark in rušilcev in mnogo podmornic, ki križarijo ob tuniški obali. Poleg tega v Bizerti kakor tudi na drugih važnih strateških točkah ni prenehan kontrolirajo obalo številni hidroplani, a mnogo delavstva je zaposleno pri gradnji obrežnih utrd. V Tunis prihajajo nove čete.

Kongo se utrjuje

BRUSELJ, 16. dec. e. Glavni poveljnik belgijskega Konga je dal dopisniku pariškega »Socra« izjavo, v kateri pravi, da je ta kolonija zdaj popolnoma utrjena, tako da bodo v kratkem izpolnjene vse njene potrebe glede narodne obrambe. Predvsem so stremeli za tem, da je Kongo tudi popolnoma varen pred napadi iz zraka.

Amerika podpira Kitajce

Newyork, 16. dec. AA. Reuter. Iz zasebnega vira poročajo, da so pristojni krogi v načelu sprejeli predlog, da se trgovinski krediti Kitajski zaradi nabave blaga v Ameriki povečajo na 25 milijonov dolarjev. Pričakujejo se odobritve Roosevelta. Kakor se je zvedelo, je kitajsko zastopstvo prvotno prosilo za kredit v višini 50 milijonov dolarjev.

Proračunska razprava v Franciji

Pariz, 16. dec. br. Francoska zbornica je včeraj popoldne ob 17. pričela razpravo o proračunu za leto 1939. Proračunska razprava bo izvedena po skrajšanem postopku. Razpravljali bodo o posameznih resorih, tako da bo proračun pri poslanski zbornici in senatu sprejet najkasneje do 31. t. m.

Litva ne da Klajpede Nemčiji

Kovno, 16. dec. AA. Reuter. Litovski zunanji minister je izjavil dopisniku Reuterja, da litovska vlada že v naprej odbija vsako diskusijo o nezakonitem urejanju klajpedskega vprašanja. Če bo potrebno, bo Litva storila vse, da zaščiti obrambo in neodtujljivost svojega ozemlja. Ker pa se status o Klajpedi različno tolmači, priporoča Litva, naj vse države, ki so podpisale ta status skupno z Nemčijo in Litvo, dopuste tako rešitev, ki bi zadovoljila Litvo in Nemčijo. Litva zahteva samo popolno izvedbo tega statusa.

Vseameriška konferenca v Limi

Lima, 16. dec. AA. Havas. Ameriško zastopstvo je na vseameriški konferenci vložilo predlog za sklenitev pogodb, ki naj okrepe dosedanje ameriške sporazume o obranitvi miru. Zelo je bilo opazeno, da ameriško zastopstvo še ni predložilo nobenega gospodarskega načrta.

Cordell Hull je imel konferenco z vsemi delegati o izjavi, ki se tiče splošne politike ameriških držav. Dopisnik Havasa je izvedel, da bo ta izjava poudarjala potrebo, da se ameriške države posvetujejo za vsak primer, ko bi bil mir ogrožen.

„Jadranski dnevnik“ ustavljen

Split, 16. dec. e. Beograjsko »Vreme« poroča: Državno tožilstvo v Splitu je prepovedalo nadaljnje izhajanje tukajšnjega dnevnika »Jadranski dnevnik«, ker je v posebnih izdaji 13. t. m. objavil netočne rezultate skupščinskih volitev. List je bil glasilu splitskega bana dr. Tartaglie.

Kralj Karol II.

Pod njegovim vodstvom je včeraj rumunski ministrski svet sklenil važne notranje politične reforme, ki naj omogočijo preporod Rumunije ter njeno učvrstitev na zunan in na zunan

Hitler bo odgovoril Chamberlainu

Pariz, 16. dec. e. Berlinski dopisnik »Paris Midia« objavlja vest, da bo nemški veleposlanik v Londonu pozvan, da referira o angleško-nemških odnosih po govoru ministrskega predsednika Chamberlaina na banketu tujih novinarjev v Londonu. Ta poziv pa ne pomeni, kakor v Berlinu izrečno poudarjajo, njegov definitivni odpoklic. List nadalje poroča, da bo Hitler osebno odgovoril na Chamberlainovo izjavo, popreje pa bo še propagandni minister Gobbels govoril o zunanje politični situaciji.

Litvinov pride vendarle v Varšavo

VARSAVA, 16. dec. e. Kljub demantijem poljskega tiska se še nadalje trdovratno vzdržuje vest, da bo Litvinov v kratkem obiskal Varšavo. Baje bo prišel v drugi polovici januarja. Ali bo poljski zunanji minister Beck obiskal Moskvo, še ni znano.

Italija in sueški prekop

RIM, 16. dec. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Kljub ogromnim dobičkom družbe, ki vodi upravo Sueškega prekopa, je ta družba samo malo znižala tarzine takse. V aprilu je namreč znižala takso za en šiling pri toni in to za tovrstne parnike. Nova znižanja, ki so bila objavljena včeraj, so tudi samo omejena. Po novi ceni se taksa za tranzit tovornih parnikov znižuje od 0.6 funtov na 0.59 funtov, za parnike, ki vozijo proti vzhodu pa od 0.3 funtov na 0.210, za potnike pa od 0.6 na 0.59. To znižanje je smešno, ker se prav nič ne strinja z zvišanjem dohodkov te družbe zaradi tega, ker se italijansko kolonialno cesarstvo tako hitro razvija. Francija je v prometu skozi ta prekop šele na petem mestu, dočim je Nemčija, ki je z mirovno pogodbo izgubila kolonije, na tretjem mestu. Vsa ta znižanja tarif in ves položaj dokazujejo, da je stanje pri vodstvu Sueškega prekopa gotovo abnormalno.

Chvalkovsky obolev

Praga, 16. dec. AA. Havas. Zunanji minister Chvalkovsky je zbolel in je zato odgodil obisk v Berlinu. Chvalkovsky ne bo mogel iz Prage pred novim letom.

Propagandno ministrstvo v Pragi

Praga, 16. dec. AA. Havas. Minister brez portfelja inž. Havelka je bil določen, da vodi ministrstvo za tisk in propagando.

Razpust telovadnih organizacij na Slovaškem

PRAGA, 16. dec. e. Kakor poročajo iz Bratislave, je slovaška vlada razpustila vsa telovadna društva, tako Sokola, kakor tudi Orla in delavske telovadne organizacije. Edina organizacija, ki je dovoljena, je Hinkova garda. Prepoved se ne tiče edine organizacije nemških telovadcev.

Borzna poročila.

Curij, 16. decembra. Beograd 10, Pariz 11.65, London 20.69, New York 442.375, Bruselj 74.55, Milan 23.275, Amsterdam 240.40, Berlin 177.37, Praga 15.125, Varšava 83.25, Bukarešta 3.25.

Hitler o gradnji avtomobilskih cest in modernih utrd v Nemčiji

Pri gradnji utrd je delalo 400.000 ljudi

BERLIN, 16. dec. AA. Vodja in kancelar Rajha Hitler je imel sinoči govor pred 3.000 delavci, ki so sodelovali pri graditvi avtomobilskih cest v Nemčiji.

Takoj uvodoma je Hitler poudaril, da so postala sedaj motorna vozila največje prometno sredstvo. Avtomobil ljudskega tipa bo koristil mnogim milijonom ljudi. Ta razvoj bodo podpirale tudi številne nove avtomobilske ceste. Zato smo morali ravno glede motorizacije prometa največ storiti. Cestna dela pa so pritegnila ogromno število delavcev v razvoj proizvodnje. Tako je eno kolo vrtele drugo. Kajti brezposelnost, je rekel Hitler, se ne odstranjuje z denarjem, ampak s proizvodnjo. V drugih državah so problem brezposelnosti začeli reševati ravno obratno, število brezposelnih je rastle, denar pa je izgubljal svojo vrednost.

Samo v enem ni bilo mogoče doseči zboljšanja in to je pri prehrani. Mi, je poudaril Hitler, črpamo iz nemških njiv več kot pri katerikoli drugi narod na svetu. Toda tudi to ima svoje meje. Zato moramo računati z vsemi dejstvi. In v okvir dejstev spada tudi točna presoja naše okolice.

Med burnim odobravanjem je Hitler v zvezi s tem še izjavil: Poznam samo eno načelo in to je, da hočemo, da bi bila Nemčija tako močna, da nas nikdo ne bi mo-

gel uničiti. V tem oziru pa je potrebno, da predvsem organiziramo svoj konzum, tako da bi lahko z lastnimi sredstvi krili lastno proizvodnjo.

Te avtomobilske ceste pa imajo tudi svojo psihološko vrednost. Kajti ravno na ta način se je med nami začel širiti nov duh skupnosti. Pa tudi zidanje delavskih barak v zvez z avtomobilskimi cestami je samo začetek. Ta razvoj bo pokazal vse svoje sadove šele čez 40, 50 ali pa 60 let. Zboljšati pa moramo tudi izkoriščanje svobodnega časa.

Hitler je govoril še o tem, kako se na zapadni meji grade utrdbe in v zvezi s tem izjavil, da je te utrdbe vsilili Nemčiji zunanji svet. Te utrdbe bodo take, kakor jih dozdaj svet še ni videl. Te utrdbe niso kopija tujih utrdb nego plod nemškega razumevanja. Včasih je pri teh utrdbah delalo približno 400.000 ljudi. Temu se moramo zahvaliti, da je bilo zedinjenje nemškega naroda opravljeno v zadnjih mesecih. To je tudi razlog zato, da ta naš režim nemške skupnosti nikdar več ne more prenehati.

Ob koncu se je Hitler zahvalil vsem tistim, ki so pomagali pri avtomobilskih cestah. Med svojim govorom je bil Hitler često prekinjen z navdušenim odobravanjem navzočega delavstva.

